

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штапарија се налази у Франкој улици број 20.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Народ

Народ

Који су пријатељи Русије?

Ових дана „Матен“ доноси следећи чланак: Кад је планула руска револуција, вест је била дочекана са одушевљењем код демократије савезничких земаља и сва демократија са запада поводом је са радошћу демократију која се рађала на истоку Европе. За време тешких изгнаничког година, не у Немачкој и Аустрији, већ у Енглеској, Француској и Италији тражили су и налазили прибежиште проскрибовани Руси, а за време последњих месеци царистичке владавине, реакционарски лијстови су нарочито и жестоко пребацивали Савезницимањихове искрене симпатије за руску демократију.

У Немачкој дакле нико се осетило какво дивљење руској револуцији, нити, о томе не треба ни говорити, икакву жељу да се она имитира. Али већ се срачунавају користи од револуције и средства свих њених непријатеља. Сва демократија савезничка је са руском револуцијом и против свих њених непријатеља.

и задобивши на стотине хиљада заробљеника, донеле помоћ Италији, којој је било загрожено од Трентина.

Али није социјалистичка ова револуција Троцког и Лењина који пактирају са аутократима из Бече и Берлина; који дају за основицу будућега друштва теорију о „парчетухартије“, који употребљавају насиље према избраницима народа; који су учинили да трипут бандити отимају кућу, у којој станује, тешко болестан, Георги Плеханов, који је још пре четрдесет година подигао црвену заставу на Казанској пијаци!

Царих. — Пројекат о самосталној мађарској војсци, за који је изгледало, да ће напуту остварења, налази на многобројне тешкоће. У Бечу се налази на отпор кад и камо већи него што се могло предвидети.

„Наје Фраје Пресе“ опомиње Мађаре, да не наваљују много са захтевима, јер промене које се спремају у Монархији, имају често тешких последица за Мађарску као и за Аустрију.

Присаједињење Галиције Пољској и односи између будуће пољске војске и јединица Аустро-Угарске војске, или између две војске, међу које може бити подељена, не би требало за Мађаре да буде равнодушно.

Сем тога обе државе морају сада да се јединици боре против опасности, која прети од права народа, да одлучују о својој судбини.

У овом часу, кад није довољна ни највећа обазрност, да се избегну нове тешкоће, ниједна рука — паши „Наје Фраје Пресе“ — не би смела да се дигне против јединства војске.

Ово је могуће да се у Аустрији важи да Мађарска не покреће тако питање о војсци до закључења мира, онда се апсолутно наје много тражило од Мађарске.

Париз. — „Тан“ доноси из Македона: У португалским монархијским круговима кружи вест, да ће се краљ Мануел, да би измирио монархијске елементе, одрећи престола у корист принца Хуарта, увика Дон Мигела, које је сада десет година и налази се у Аустрији.

Португалски монархисте

браћају се у Португалију, док се селе у иностранство сви деморати Костице странке.

Тврди се, да се спрема монархијски покрет у Португалији и да су сви официри, који насе биле за интервју, поново примљени у службу.

Изборни агенти старе монархије, који су били изгубили сваки углаци, враћају се на позорницу и хапсе све познатије републиканске.

Постоји бојазан да агенти централних држава ћемо ју ту саје прсте.

ХЕНДЕРСОНОВ ГОВОР

Лондон. — Хендerson је се овако изјаснио о говору Loјда Чорца:

„Раднички свега величим задовољством је прихватио овај говор. У њему се налазе принципи, које је странка Рада, на својој последњој конференцији, прогласила за битне циљеве овога рата. Раднички свет је, као увек до сада, заштитник слободе и независности Белгије, Србије, Румуније и Црне Горе и захтева да се на здравом темељу створи лига народа да се изведе разоружање и да се спрече будући ратови.

То је минимум наших захтева, које не можемо смањити. Ако се они остваре тражимо да се опет потпуно обнове међународни односи и нећемо дозволити економску борбу и бокот. У колико се изјава Loјда Чорца слаже са овим принципима, ми је прихваћамо

и уверени смо, да се да-нас може пожелети само такав мир, који у себи неће садржавати клицу будућих ратова.“

„Циљ британског градништва је исти као и 1914. г.: да се уништи милитаризам, и то не само у Немачкој, већ у целом свету. Ово се може постићи једино закључењем једног искреног мира, који би био заснован на националним аспирацијама појединачних народа.

Британски радници прихватају принципе које је иставила руска влада и одлучно одбијају, као и борбеници, сваку идеју, да се из овога рата извуче каква империјалистичка корист. Углавним принципима слажемо се са борбеницима. Изгледа ми да се с њима слаже и Вилсон, судећи по његовој последњој изјави. Али, наравно, према ових принципа после рата биће веома компликована. Ми знајмо да у примени тих принципа може бити превара и заседа сваке врсте. О томе имамо најбољи пример у немачким предлогима о Пољској и Литванији.

Али ће снглески радници учинити све, да осудите сваку сличну заједницу.

Ми захтевамо од наших руских другова, да верују у наше добре намере.

Ма стојимо одлучно на бранику својих принципа.

се одељење „Народног Комитета за Спљење Послове“. Два црвена гардија усправише се на прагу. Док смо ми преговарали с њима, једна млада елегантна јама изашла из канцеларије, престави нам се као секретар Троцкога, узе ваше посетнице и запита нас, да ли долазимо у приватном или јавничном циљу, пошто су се очекивале дипломатске претходнице за преговоре.

Сазнавши да смо ми само журналисти, Зулкина, десна рука Троцкога, обећа нам да ће ићи да потражи Троцкога, пошто он није сада у свом кабинету. За тик нас запита увред: „Верујете ли да нема имати мир? — Не. — И ми се много не надамо“.

Очекујући долазак народног тробуна, ми смо разгледали зграду. У време Петра Великог ово је била фабрика за израду катрана за марину. Џеџија Смолни је постао виситни завод за девојке из високе аристократије. Тада пансионат, врло искључив, био је под патронатом царичиним, а под управом једас даме из највишег руског племства. Руси и сада као са неким поносом праћају, како су услова за прајем у свај институт били тако стриктни, да чак ни ћерка Распуњинова, Марфа, није могла у њега да буде примљена, и поред огромног утицаја свог оца.

У спаваћим собама где су просајани толики безазленчији сноби, у ученицима где се предавало о корзлу, у салонима за забаву где се манифестијално толико детињске сујете — ма сада видимојој нике, митре, црвле гардије, где спавају или даскутију о великим револуционарним проблемима или просто једу са лармом и буком.

Све то даје утисак нечега из колонија. Кроз дугачке ходнике, са кошастим плафонима као у манастиру, прелазе сваки час, тамо и овамо, као сенке, чудновате фигуре са затреним очима, са косама и брадама величим и замршеним, са немирним поплесом и креничним лицима. Кроз маглу дуванској дама они изгледају као фантоме.

Заморен чекајем, вратимо се посава пред кабинет Троцкога. Један младић се појави и рече нам: „Друг Троцки примиће вас десет минута“.

Нова пауза од четврт сата. Од једном диктатор прутари главу кроз отворину врата да изда наређења друговима гардијистима.

Ма се приближимо: „Грађани Троцки, ми би хтели да разговоримо с вами десет минута. — Добро, рече он одлучно. Уђите“.

Сала, у коју уђојмо, личића ми је више на бег него на какву инспирату и идејну лабораторију. Овде се извођају Троцки да одлучују судбину света.

То је једна нарочата се-

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке напла-
ћују се по погодби.

Редакција је у улици Фран-
ковај бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

зација, слушати га где говори и говорити са њим, док његова писала машина откупава његове заповести.

У току разговора лидер большевика приказао нам се као човек дивље енергије. Он прави утисак мрачне и кобне личности, физички заморене, која не трпи никакву дискусију. Гледајући у нама пре агенте за политичку информацију него прсте новинаре, он нам је изложио своју тезу у неколико лапидарних фраза, тоном заповедничким и претекним: изгледао је као папа који широм целог света баца своју енциклику.

Питао сам га, може ли ми тачно рећи свој програм за дискусију са Немцима, која ће бити прекосутра.

— Ми ћемо им рећи да хоћемо мир. И то, мрз без алексија и контрибуција, са правом народа да сами собом управљају. То је јасно и дољно. Ми ћемо то тражити за све народе.

— Да ли ће Немци примити ваше услове?

— Мораће. Ми имамоаше принципе и наше идеале, од којих не одступамо.

— Ако Немачка ипак не примиаше услове?

— Туки ћемо се. А енергије и поуздана за толико имамо.

— Сва су срества добра за рушење пруског милитаризма,

— Ви држате да је ваш метод изврсан, али савезници цене да је бољи метод: топ. Вашто га и ви не употребите?

— Јели то питање или полемика?

— Питање.

— Можда ћемо и употреби-

бити. Главно је, код нас нема дипломатских тајни нити чега скривеног. Ми ћемо објављивати од сата на сат, као теку преговори.

— Да допустимо да су више намере чисте, али да ли се може веровати у добре намере Немца, у толико пре, што њихови социјалисти пријају у ветар већ три године о некаквој револуцији?

(Средо). Није реч о дубим намерама, већ о интервјуу, који ја сматрам, господо, као саршен. Здравствуйте!

МЕЂУ ЊИМА

Цирих, — Мађарски лист »АЗ Ешт« пише:

«Наши вековни непријатељ, стара Аустрија почине да нас напада систематски и отворено. Сви мангути из Чешке и сви блесани из Аустрије нападају Мађарску.

»Једна аустријска животиња учинила је једно откриће, око кога се сад диже велика ларма: по њему је број погинулих мађарских војника незнatan а број заробљених огроман. Кад би тако било, ми би пљескали обема рукама, јер свету више треба благородна и чиста мађарска крв него аустријска. Али на несрећу Маарска је изгубила сразмерно сувише у мртвим и заробљеним и то не само због чешког издајства, већ и због погрешака аустријских генерала.«

Русије, оли се Немачка труди, да се од ње заштити и прави се као да озбиљно узима преговоре, који су почели после закљученог примирја. Што се мене тиче, ја верујем, да Немачка чека, да се руска војска разђе, па да онда нападне на Русију.

— Межутим, додао је дописник, Немачка продаје своје индустријске производе и снабдева се са житом.

— То је истинा. Алатреба да знate, да Русија не располаже са великим количинама жита. Ове последње три године високо се слабо обраћивало; а, поред тога, ми имамо велике маче да исхранимо. Најзад моја се домовина данас налази у потпуној аграрној дезорганизацији.

У ЈУДЕЈИ

Лондон. — Дописник Ратове агенције је палестинском фронту јавља из Јерусалима:

Борба последњих дана, у којој су Турци у потпуном верду одбачени са врло јаким положајем, један је од најсјајнијих успеха.

Турци су предузели офанзиву у ноћи између 18 и 19. децембра. Непријатељ је појачао фронт једном дивизијом коју је довео са кавкаског фронта. Тим је трупама било речено, да ће Јерусалим бити за навек изгубљен, ако не успе напад.

Сем апела на њихове религиозне осећаје, обећано је трупама да их у Јерусалиму чека обилна храна.

Први напад извршио је изјутра против нашег краља; обновљени су напади, који су се сви сломили о чврстину британских војника. Турци су извршили осам напада против кључне позиције код Телел-фула.

Најбољи напад управили су источно од Јерусалима али увек без успеха. Овде је борба трајала цео дан без престанка и гранате су биле главно оружје.

Стотине турских лешева остало је пре британским положајима. Британски губици били су врло велики.

Британске су трупе биле тада упућене против турских комуникација према Барех-Рамалаху. Наше су трупе морале напредовать преко врло тешког терена. Топови су оставали над понорима, док су се преносили на одређене положаје, и људи су се морали пети један другоме на леђа, да би могли прескочити преко гребенастих стена. Један је одред пешадије изненадио Турке, који су се спремали на напад, и уништио је бајонет преко сто Турака.

При крају дана 14. напредовали смо четири километра на фронту од 14. километара, што значи ананан успех на тако тешком терену.

Напредовање је настављено великом брзином 15. децембра и положаји су један за другим пали у енглеске руке.

16. децембра наше трупе су изузеле све највише тачке брдова Јудеје.

Турске губици за време ова три дана борбе цене се на 5.000 људи.

Међу заробљеницима се налази и велики број Немца.

ВИЉЕМОВИ ГОВОРИ

Лондон. — »Тајмс« пише: Немачки цар је о Новој Години држао неколико говора, који бацају нешто светlosti на стварни карактер рата. Кајзер је говорио другој армији, требало је охрабрити трупе, које подносе сав терет борбе већ годину дана и данас су даље од победе, него што су биле у почетку године.

У његовом говору не налази се ништа о миру осим алузије о немачком триумфу и никаквог уступка вери, која у свету стално расте, у демократију и цивилизацију.

»Морнинг Пост«, коментаришући последњи говор Виљема II пише:

Ми смо у Енглеској увек изненађени, кад видимо како цар Виљем општи са Богом онако фамилијарно. Такво државе код нас не постоји никаде, осим у болници за душевне болести.

АГИТАТОР РИЗОВ

Цирих. — Бугарски представник у Берлину Ризов написао је једну брошuru историјско политичког карактера у којој износи ратне циљеве своје државе у погледу балканског полуострова.

Бугарски дипломата тврди да је несложно потребно да се при одређивању будућих граница балканских држава узму што је више могуће у обзор природне границе, које ће гарантовати економску државну независност, водећи у исто време рачун и о историјским традицијама: али примећује да се ипак не сме заборавити на немогућност идејних граница и да треба узети у обзор и војничке ратне резултате.

Према Ризову Турска би према Бугарској задржала границе утврђене конвенцијом у јесен 1913. године; Румунија се мора одрећи старије, као и нове Добруџе и повући се у своје старије границе са сну страну Дунава: Бугарска мора да једини све територије отрнује јој 1878. године, да у целини анектује Тимочку долину и Мајданчију, о чему Ризов сматра да је излишно и доказивати.

Што се тиче Србије, пошто уступи Бугарској она што она тражи, мораће се ујединити са Црном Гором и тако остварити сан излаза на Јадран. Ипак да мир буде трајан, каже Ризов, треба да се Србија дефинитивно одрекну Мајданчије.

За Албанију, Ризов неће да буде ни под протекторатом Италије, нити Аустро-угарске, већ дели Албанију, дајући јужне крајеве заједно са северним Епиром Грчкој, а сјевер Србији заједно са Драчем.

Концесије Грчкој не чине се без разлога, јер Бугарска тражи од Грчке регистрацију територија по уговору од 1913. године.

Да мрзак буде стапан мораће да се балканским државама наметнути, да признају арбатражу у споровима.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКИ

На десној обали Мезе јака артилерјска акција, пред зору у шуми Коријер.

У Алану су француске патроле довеле заробљеника.

Извештај Штаба Источне Војске. Убичајена артиљеријска активност.

Извештај од 23 сата — На десној обали Мезе Немци су напали француске положаје у шуми Шом, га фронту око 20 метара. Напад је сломљен француском ватром.

У Лану су француске трупе извршиле успешан испад у немачке линије и довеле заробљеника.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКИ

Јуче рано једно немачко одељење одбило је североисточно од Армантјера. У току прошле ноћи извршили су неколико испада у немачке линије и довеле заробљеника.

Доцније. — Убичајена артиљеријска активност.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКИ

Јуче су биле борбе у области виса Асолоне. Наше трупе, успешно помогнуте артиљеријом, у циљу да исправе своје линије, напредовале су северно од Остерија

Да осталом делу фронта артиљеријска акција била је живља, нарочито у долини Бренте. Било је сукоба патрола, повољних по нас, у долини Понте Дела Пријула.

Наши авијатичари оборили су 4 немачке артиљеријске ароплане, а наша артиљерија један.

Два немачка рововска оруђа и неколико митраљеза.

На осталом делу фронта артиљеријска акција била је живља, нарочито у долини Бренте. Било је сукоба патрола, повољних по нас, у долини Понте Дела Пријула.

Наши авијатичари оборили су 4 немачке артиљеријске ароплане, а наша артиљерија један. Два немачка рововска оруђа и неколико митраљеза.

Лондон. — Још се не зна какво ће бити ново државе немачких делегата. Они су пријеком упутила после Крунског Савета, на коме су били Херцлинг, Килман, Лудендорф, Хинденбург и овлашћени чланови царске породице као и представници федералних држава. Изгледа да је Савет решио да учини неке уступке, како би одувлачио преговоре.

Цирих. — Чланови аустро-угарске Делегације позвани су да назише излет у Удине. Преса »Наје Фраје Пресе« уписало се за излет 40 чланова.

САОПШТЕЊА

Огњан Раденковић, II одел, мунис. колоне, бр. п. 711 моли да му се јаве Тодор Михаиловић, учитељ и Аца Н. порезник, оба из Матровице Косовске.

Никола Ј. Живковић болничар бр. п. 99а, моли сваког оног Србина који шта зна за Ставка Бугаревића и Јана Бија да јави на горњу адресу.

МАЛЫ ОГЛАСИ

Српско Трговачко Друштво

Улица Александра Великог број 4, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свесту, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима.

7—10